

НОВИЙ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ІНСТРУМЕНТ МОДИФІКАЦІЇ ДВОСТОРОННІХ УГОД ПРО УНИКНЕННЯ ПОДВІЙНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

УДК 347.73:336.225.676

<https://doi.org/10.32849/2409-9201.2020.20.29>

Зайчук О. В.,

доктор юридичних наук, академік НАПрН України, головний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права та порівняльного правознавства НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

Король В. І.,

доктор юридичних наук, завідувач відділу міжнародного приватного права та порівняльного правознавства НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

Zaichuk O., Korol V. New International legal instrument of bilateral treaties for the avoidance of double taxation modifying

The article 1 of the Constitution of Ukraine, which proclaims Ukraine, among others, as a «social state», remains the declaration to a far greater degree. Starvation childbirth payments, retirement and disability pensions, hand-to month salaries of teachers, scientists, doctors and health care staff in public sector became a reality for Ukrainian society. Constant justification of the state concerning the failure to fulfil social and economic obligations properly is the lack of budget means. Indeed, Ukraine can be identified as the Law Income Country, however, in the absence of accurate statistical data, the highly-probable a priori statement can be delivered. Its quintessence is what losses of Ukrainian budget, particularly concerning income tax revenues, are comparable to if not superior tranches of International Monetary Fund's loans to Ukraine. Such unfavourable trend is determined by implementation of tax planning strategies by companies aimed at tax avoidance in Ukraine by means of profit shifting to low or no-tax jurisdictions.

In 2016 Ukraine joined OECD Base Erosion and Profit Shifting Action Plan implementing BEPS minimum standards, namely: Action 5: Countering Harmful Tax Practices More Effectively, taking into Account Transparency and Substance; Action 6: Preventing the Granting of Treaty Benefits in Inappropriate Circumstances; Action 12: Mandatory Disclosure Rules; Action 14: Making Dispute Resolution Mechanisms More Effective. In its turn, in April 2019 Ukrainian Parliament ratified the Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting (Action 15 of BEPS Action Plan).

Having regard to the above, the article is dedicated to the general concept and legal aspects of Multilateral Instrument developed within OECD/G20 BEPS Project in order to modernize a huge number of bilateral tax treaties (agreements) for eliminating double taxation worldwide. Alongside this, some peculiarities of its application on bilateral level with the member states of European Union, which is considered to be the regional strategic partner of Ukraine, are researched.

Paying attention to such key term as «Tax Agreements Covered by the Multilateral Convention», it's discovered that not all existing bilateral tax agreements for eliminating double taxation between Ukraine and EU member states will be modified by means of this Convention's rules implementation. In spite of Notification of Ukraine indicating that, it wishes the bilateral tax agreements with all EU member states to be covered by the Convention a range of them, more specifically, Austria, Germany, Netherlands, Spain didn't adopt the analogue legal position in relation to the same agreements with Ukraine.

Nowadays bilateral tax agreements shall execute twin challenge – on the one hand, to eliminate double taxation, on the other hand, to prevent creating opportunities for non-taxation or reduced taxation through tax avoidance. Taking into account the importance of international treaty preamble for the purpose of its proper interpretation according to the relevant rules of Vienna Convention on the Law of Treaties, it's described the effects of bilateral tax agreements' existing preambles modification. Attention is focused on the application of such type of compatibility clause as «in place of or in the absence of» as illustrated by the bilateral tax agreement between the governments of Ukraine and France.

Keywords: Multilateral Instrument, Bilateral Tax Treaties, BEPS Action Plan, Tax Avoidance, Compatibility Clause

Статтю присвячено концептуально-правовим засадам Багатосторонньої конвенції ОЕСР про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування. Імплементція цього міжнародного багатостороннього правового інструменту як уніфікації, так і гармонізації передбачає внесення узгоджених змін до двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування більше ста вісімдесяти

держав світу. При цьому однією із пріоритетних цілей удосконалення правового режиму міжнародного оподаткування визначено попередження ухилення або уникнення оподаткування внаслідок реалізації резидентами та нерезидентами різноманітних схем податкового планування, що суттєво зачіпає економічні інтереси держав, які зазнають суттєвих втрат надходжень бюджетів.

Увагу в статті сфокусовано на виявленні кола двосторонніх угод з державами – членами ЄС, які підлягатимуть модифікації або залишатимуться незмінними, незважаючи на імплементацію Багатосторонньої конвенції Україною та усіма державами – членами ЄС. Також розкрито особливості внесення змін до двосторонніх угод про оподаткування внаслідок застосування різних клаузул сумісності на прикладі Конвенції урядів України та Франції.

Ключові слова: багатосторонній інструмент, двосторонні угоди про оподаткування, план заходів BEPS, уникнення оподаткування, клаузула сумісності.

Розробка та застосування багатосторонніх міжнародно-правових інструментів уніфікації та гармонізації у сфері приватноправових відносин з іноземним елементом вже давно стало звичним правовим феноменом. У свою чергу, в публічно-правовій сфері міжнародного оподаткування, важливість якої для забезпечення економічних інтересів держав важко переоцінити, ключова роль належить двостороннім міжнародним договорам (конвенціям, угодам).

Нинішній історичний етап характеризується безпрецедентним об'єднанням зусиль переважної більшості держав світу в «боротьбі» з проблемою глобального масштабу – розмиванням податкової бази та виведення прибутків з-під оподаткування (Base Erosion and Profit Shifting). Це здійснюється свідомо юридичними та фізичними особами на усіх континентах та у гігантських обсягах із застосуванням широкого спектру схем, у тому числі формально-юридично правомірних.

Саме двосторонні договори про уникнення подвійного оподаткування покликані виконати двоєдину актуальну місію – з одного боку, усунути економіко-правові ризики несправедливого та обтяжливого подвійного оподаткування доходів від здійснення зовнішньоторговельної, інвестиційної, інноваційно-технологічної та інших видів діяльності, з іншого боку – запровадити легальні та легітимні правові бар'єри для недопущення втрат податкових надходжень державними бюджетами від ухилення (evasion) або уникнення (avoidance) оподаткування.

Кожною державою укладено десятки двосторонніх договорів про уникнення подвійного оподаткування, внаслідок чого сумарно у світі їх налічується декілька тисяч. Забезпечити у розумні строки якщо не уніфікацію, то зближення правових режимів міжнародного оподаткування як компаній, так і фізичних осіб шляхом удосконалення цієї множини міжнародних договорів виключно у форматі двосторонніх переговорів держав є об'єктивно неможливим.

На розв'язання загальної проблеми спрямовано не зовсім характерний для практики у сфері права міжнародних договорів багатосторонній інструмент, а саме Багатостороння конвенція про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування. Зазначену Конвенцію розроблено у межах реалізації глобальної ініціативи Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) і Великої двадцятки (G20) та ратифіковано Україною у 2019 році.

У межах загальної проблеми варто виділити одну з її ключових складових у межах євроінтеграційного вектора нашої держави. Вона полягає у тому, що завершення Україною та державами – членами ЄС процедур ратифікації або застосування інших інструментів імплементації Багатосторонньої конвенції не породжуватиме автоматичного застосування її норм до усіх чинних між ними двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування.

Викладене вище зумовлює мету статті, якою є розкриття концептуально-правових засад, на яких ґрунтується Багатостороння конвенція про виконання заходів, що стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування, а також особливостей її застосування у двосторонніх відносинах з окремими державами – членами ЄС.

Для досягнення цілей статті доцільним є звернення, насамперед, до автентичного тексту Багатосторонньої конвенції (Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Erosion and Profit Shifting – BEPS) [1] та її офіційного перекладу, релевантних нормативно-правових актів України, аналітичних матеріалів Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Оскільки на нинішньому етапі питанням імплементації Плану заходів BEPS у цілому та особливостям Багатосторонньої конвенції зокрема в Україні увага приділяється, переважно, юристами-практиками транснаціональних компаній, які надають в Україні послуги, у тому числі, у сфері міжнародного оподаткування бізнесу [2, 3, 4], у представленому науковому форматі ця проблематика розглядається уперше.

Європейський Союз як суб'єкт міжнародного публічного права, який є, наприклад, однією зі сторін багатосторонніх угод СОТ, не є стороною Багатосторонньої конвенції, беручи участь у групах ad hoc у статусі спостерігача. Отже, розв'язання усього комплексу проблем, пов'язаних з подвійним

оподаткуванням та уникненням оподаткування на двосторонньому рівні належить до компетенції кожної держави – члена ЄС.

Відповідно до інформації, яка міститься у листі Державної фіскальної служби України від 02.01.2018 № 78/7/99-99-01-02-02-17 «Щодо міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування» [5], після набуття незалежності набрали чинності міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування майже з усіма державами – членами ЄС. У цьому переліку відсутня Іспанія, у відносинах України з якою діє Договір СРСР, оскільки відповідно до ст. 7 Закону України «Про правонаступництво України» від 12.09.1991 № 1543-ХІІ Україна застосовує договори СРСР про уникнення подвійного оподаткування, що діють до набуття чинності новими договорами.

Усі без виключення держави – члени ЄС підписали Багатосторонню конвенцію, водночас, станом на 17 липня 2019 р. зазначена конвенція набрала чинності для значно меншого кола держав (Австрії, Бельгії, Фінляндії, Франції, Ірландії, Люксембургу, Мальти, Нідерландів, Польщі, Словаччії, Словенії, Швеції, Великої Британії) [6]. Це означає, що до набрання чинності цієї Конвенції як для України, так й інших держав – членів ЄС, до їхніх двосторонніх угод про оподаткування, на які поширюється її дія, не вноситимуться зміни. Виходячи з офіційного автентичного тлумачення, яке міститься у пп. «а» п. 1 ст. 2 Багатосторонньої конвенції, термін Угода про оподаткування, на яку поширюється дія Конвенції, означає угоду про уникнення подвійного оподаткування стосовно податків на доходи, незважаючи на те, чи угодою також охоплені інші види податків, наприклад, на капітал.

У свою чергу, кожна держава на свій розсуд визначає коло таких угод, на які вона бажає поширити дію Багатосторонньої конвенції, що може породжувати асиметричні наслідки. Як ілюстративний приклад можна навести Конвенцію між Україною і Королівством Нідерландів про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно, яку було ратифіковано Законом № 332/96-ВР від 12.07.96. Відповідно до інформації, яка міститься у спеціальній базі даних ОЕСР, Нідерланди не включили зазначену двосторонню Конвенцію з Україною до переліку угод, на яку поширюється дія Багатосторонньої конвенції, що виключає застосування її норм у повному обсязі [7]. Аналогічна ситуація має місце й у відносинах з деякими іншими державами – членами ЄС, зокрема, Австрією, Німеччиною, Іспанією, які також не включили угоду з Україною до переліку угод, на яку поширюється дія Багатосторонньої конвенції. Отже, попри те, що Україна надіслала повідомлення до ст. 2 Конвенції, що відповідно до абзацу «іі» підпункту «а» п. 1 ст. 2 Україна бажає, щоб дія Конвенції поширювалася на її угоди про оподаткування, у тому числі, з Королівством Нідерландів, Австрією, Німеччиною, Іспанією, дія Конвенції не поширюватиметься на її угоди про оподаткування з цими державами.

На сучасному етапі, поряд із виконанням Україною зобов'язань з імплементації так званого Мінімального стандарту Плану заходів BEPS [8], значення має також захід 15 «Розробка багатостороннього інструменту». Такий інструмент й набув форми згаданої вище Багатосторонньої конвенції про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування, яка набрала чинність з 1 липня 2018 р. У свою чергу, 4 квітня 2019 р. набрав чинності Закон України щодо ратифікації цієї Багатосторонньої конвенції [9], що, однак, не означає, що її введено для України в дію. Відповідно до ст. 35 Багатосторонньої конвенції строки введення її в дію диференційовано у дві групи:

1) щодо податків, які утримуються у джерела доходів і виплат із сум, сплачених або перерахованих нерезидентам (дивіденди, проценти, роялті тощо) – після першого дня наступного календарного року, що починається з останньої із дат набирання Конвенцією чинності для держав, між якими є чинною двостороння Угода про оподаткування;

2) стосовно усіх інших податків, які стягуються державою (наприклад, податок на прибуток резидента однієї держави від підприємницької діяльності на території іншої держави без створення постійного представництва), для податків, стягнених щодо відповідних податкових періодів – з/або після закінчення періоду у шість календарних місяців з найбільш пізньої з дат, коли ця Конвенція набуває чинності для кожної з Договірних юрисдикцій Угоди про оподаткування.

Здійснення таких правових кроків з боку України слід розглядати у контексті превалювання зовнішніх детермінант. Йдеться, по суті, про зовнішній тиск з боку іноземних та міжнародних партнерів, насамперед, Європейського Союзу для удосконалення як законодавства України у контексті його гармонізації з *acquis* ЄС, так й імплементації багатосторонніх правових інструментів, спрямованих на регулювання міждержавних відносин, які зачіпають приватні економічні інтереси суб'єктів транскордонного бізнесу. Так, у 2018 р. Міністром фінансів України наголошувалось на необхідності виконання мінімального стандарту BEPS для того, щоб не потрапити у небажаний офшорний список ЄС. До того ж зазначалось, що очікуване підписання і ратифікація Багатосторонньої конвенції, яка дозволяє оперативної та одночасно внести зміни в усі необхідні двосторонні угоди про уникнення подвійного оподаткування (яких в Україні понад 70) – це виконання двох з чотирьох кроків мінімального стандарту BEPS [10].

Актуалізуючи питання необхідності прийняття Багатосторонньої конвенції, в її преамбулі слушно зазначено, що уряди втрачають значні надходження від податку на прибуток підприємств внаслідок агресивного міжнародного податкового планування, в результаті якого прибутки штучно виводяться з-під оподаткування до місць, де вони не підлягають оподаткуванню або податки на них знижені [11].

У загальній концептуальній площині цією Конвенцією вносяться зміни до угод про уникнення подвійного оподаткування стосовно податків на доходи, що дозволить забезпечити гнучку уніфікацію, яка не повною мірою є притаманною для міжнародного публічного права. Цей процес здійснюватиметься як у багатосторонньому форматі (у межах обов'язкового мінімального стандарту приєднання), так і двосторонньому (в частині вибору ідентичних факультативних положень з конкретними державами – партнерами за Багатосторонньою конвенцією).

Дійсно, до позитивних концептуально-правових засад Багатосторонньої конвенції варто віднести її «гнучкість» (flexibility), що відображає застосування диспозитивного методу правового регулювання. Так, держави мають право, зокрема, обирати застосування однієї або сукупності правових норм, які закріплено у відповідних статтях з різними диспозиціями. Наведене твердження можна проілюструвати на прикладі ст. 6 «Мета Угоди про оподаткування, на яку поширюється дія цієї Конвенції», в якій закріплено дві норми у п. 1 та п. 3, у яких передбачено дві самостійні складові преамбули двосторонніх угод про уникнення подвійного оподаткування. При цьому в держав є достатньо широке поле для правового маневру, оскільки вони можуть включити як обидві складові до таких угод, так і лише одну з них.

Не зупиняючись на усталеній практиці у сфері права міжнародних договорів, коли держава реалізує своє право зробити застереження про незастосування певних норм Конвенції, варто звернути увагу на інший дієвий підхід. Віднесення його до концептуально-правових засад дозволяє державам самостійно визначати, наскільки їхнім національним економічним інтересам відповідають ті правові механізми, які передбачено у варіативній частині Конвенції, та, у випадку позитивного висновку, прийняти офіційне рішення про їх застосування через імплементацію відповідних норм. Один із таких механізмів передбачено у частині VI «Арбітраж», застосування якої є відкритою можливістю для держав, які є сторонами Конвенції. Україна не повідомляла Депозитарій про застосування цієї частини до своїх двосторонніх угод про оподаткування, на які поширюється дія Конвенції, внаслідок чого вона не підлягатиме застосуванню у двосторонніх відносинах з державами, які асиметрично прийняли офіційне рішення про застосування частини VI «Арбітраж».

Виходячи з того, що класичною парною категорією щодо диспозитивного методу у теорії права є імперативний метод правового регулювання, для забезпечення цілісності дослідження доцільним вбачається визначити роль останнього у формуванні концептуально-правових засад Багатосторонньої конвенції. Визначальний аспект у цьому контексті полягає в обов'язковості забезпечення абсолютно усіма юрисдикціями так званих «мінімальних стандартів», які стосуються ключових питань, насамперед, попередження зловживання міжнародним договором (treaty abuse) та механізму вирішення спорів. Попри обов'язковість прийняття міжнародно-правових зобов'язань, особливістю Багатосторонньої конвенції є те, що досягнення кінцевої спільної мети, як то, зокрема, унеможливлення зловживання договором, може бути здійснено державами через запровадження різних механізмів на рівні міжнародних договорів або актів національного законодавства. У такому контексті варто вести мову, скоріше, про міжнародно-правову гармонізацію та проводити асоціативну паралель з таким видом актів вторинного законодавства ЄС, як директиви, які, на відміну від інструментів уніфікації – регламентів, є інструментом саме гармонізації у межах *acquis* ЄС.

Модифікація чинних норм двосторонніх угод може мати місце виключно у випадку, якщо у процесі імплементації Багатосторонньої конвенції кожна держава офіційно висловила аналогічну правову позицію. Крім цього, особливістю нормотворчої техніки є безпосереднє закріплення у її нормах різних, а конкретніше чотирьох формулювань особливих умов (застережень) – «клаузул сумісності», що зумовлює різні алгоритми в частині модифікації (змін) двосторонніх угод або ж залишення їх норм у незмінній чинній редакції.

Згадана вище з ілюстративною метою ст. 6 Багатосторонньої конвенції щодо самостійних складових преамбули угод про оподаткування може здаватись лише відносно важливою з огляду на квазідекларативний характер закріплених у ній норм. Водночас, цей аспект необхідно розглядати у більш широкому та вагомому контексті, що доцільно розкрити на конкретному прикладі, зокрема, у відносинах із одним із лідерів ЄС – Францією.

Відповідно до ч. 1, 2 ст. 31 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, по-перше, договір повинен тлумачитись, у тому числі, у світлі його об'єкта і цілей (які містяться саме у преамбулі), по-друге, з метою тлумачення договору контекст охоплює, насамперед, текст договору, включаючи його преамбулу.

З моменту набрання чинності у 1999 р., Конвенція між Урядом України і Урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно містила преамбулу наступного змісту: «бажаючи укласти Конвенцію про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно і підтверджуючи своє прагнення до розвитку та поглиблення взаємних економічних стосунків, домовились про таке...» [12].

У свою чергу, у п. 1 ст. 6 Багатосторонньої конвенції передбачено інший текст преамбули, а саме: «Маючи намір усунути подвійне оподаткування стосовно податків, на які поширюється дія цієї Угоди, без створення можливостей для повного звільнення від оподаткування або зменшення оподаткування шляхом податкового ухилення або уникнення (у тому числі, шляхом неправомірного використання угод з метою отримання пільг, передбачених цією Угодою, задля отримання непрямой вигоди резидентами третіх юрисдикцій)» [13].

У тому випадку, якщо правові позиції обох держав щодо цього аспекту будуть ідентичними, відповідно до п. 5 ст. 6 Багатосторонньої конвенції до їхньої двосторонньої Угоди про оподаткування буде внесено зміну шляхом включення нового тексту преамбули, передбаченого у п. 1 ст. 6 цієї Конвенції. Якщо ж правові позиції України та Франції щодо цього аспекту не будуть узгоджуватись, то текст преамбули, передбачений у п. 1 ст. 6 Багатосторонньої конвенції, все одно підлягатиме застосуванню, однак, з тією особливістю, що він не замінятиме, а підлягатиме включенню додатково до існуючого тексту преамбули. Наведене ілюструє особливість однієї з клаузул сумісності при модифікації двосторонніх угод про оподаткування, передбаченої у ч. 2 ст. 6 Багатосторонньої конвенції, а саме «замість або за відсутності» («in place of or in the absence of»). Вона породжує саме такі передбачені Конвенцією наслідки, які відрізнятимуться від застосування інших формулювань клаузули, наприклад, «applies to» або «modifies», коли норми Конвенції лише змінюють чинні норми двосторонніх угод без їх заміни у повному обсязі.

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити основний висновок, що Україна не випала з траєкторії глобального тренду, спрямованого на модернізацію правового інструментарію на рівні двосторонніх міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування та, водночас, недопущення зловживання міжнародними договорами суб'єктами транскордонної діяльності. Це має на меті забезпечити економічні інтереси (у тому числі економічну безпеку) держав через унеможливлення або хоча б зменшення втрат державними бюджетами податкових надходжень від реалізації юридичними та фізичними особами стратегій податкового планування для уникнення або мінімізації оподаткування у транскордонній площині.

Враховуючи те, що низка важливих векторів у межах Плану заходів BEPS виходять за межі Мінімального стандарту, який імплементується Україною, у подальшому вбачається доцільним дослідження проблематики, яка актуалізується внаслідок розгортання одного з основних сучасних глобальних трендів – діджиталізації економіки, яка є предметом Заходу 1 «Відповіді на податкові виклики цифрової економіки».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Multilateral convention to implement tax treaty related measures to prevent base erosion and profit shifting. URL: <https://www.oecd.org/tax/treaties/multilateral-convention-to-implement-tax-treaty-related-measures-to-prevent-BEPS.pdf> (дата звернення: 05.08.2019).
2. Податково-юридична практика ЕУ. Новини міжнародного оподаткування: Україна приєдналась до Багатосторонньої конвенції MLI, 24 липня 2018 р. URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-tax-legal-newsletter-24-july-2018-ukr/\\$FILE/ey-tax-legal-newsletter-24-july-2018-ukr.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-tax-legal-newsletter-24-july-2018-ukr/$FILE/ey-tax-legal-newsletter-24-july-2018-ukr.pdf) (дата звернення: 01.05.2019).
3. MLI підписано. Тестуємо міжнародні структури на стійкість, 27 липня 2018 р. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/press-release/2018/multilateral-convention-tax-treaty.html> (дата звернення: 02.05.2019).
4. MLI: нові правила міжнародного оподаткування для українського бізнесу, 11 березня 2019 р. URL: https://www.pwc.com/ua/uk/publications/assets/flash-reports/2019/fr_1103_uk.pdf (дата звернення: 05.06.2019).
5. Лист Державної фіскальної служби України від 02.01.2018 № 78/7/99-99-01-02-02-17 «Щодо міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування». URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijuryado/328349.html> (дата звернення: 15.06.2019).
6. Signatories and parties to the Multilateral convention to implement tax treaty related measures to prevent base erosion and profit shifting. Status as of 17 July 2019. URL: <https://www.oecd.org/tax/treaties/beps-mli-signatories-and-parties.pdf> (дата звернення: 01.08.2019).

7. MLI Matching Database: «The agreement would not be a «Covered Tax Agreement» because Netherlands has not included it in its notification». URL: <https://www.oecd.org/tax/treaties/mli-matching-database.htm> (дата звернення: 21.07.2019).

8. Мінфін розробив дорожню карту реалізації Плану дій BEPS. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249982923> (дата звернення: 15.06.2019).

9. Про ратифікацію Багатосторонньої конвенції про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування: Закон України від 28.02.2019 № 2692-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2019. № 12. Ст. 64.

10. Данилюк О. Україна має виконати мінімальний стандарт BEPS, щоб не потрапити в офшорний список ЄС. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/ukraina-maie-vykonaty-minimalnyi-standart--shchob-ne-potrapytu-v-ofshorni-spysok-ies--danyliuk?category=mizhnarodne-sprivrobitnictvo&subcategory=mizhnarodni-podatkov-vidnosini> (дата звернення: 16.05.2019).

11. Багатостороння конвенція про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування (офіційний переклад). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376_001-16 (дата звернення: 18.01.2019).

12. Конвенція між Урядом України і Урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250_001 (дата звернення: 07.08.2019).

13. *Supra note*, 11 (дата звернення: 10.08.2019).

ПІДТРИМНИЙ РОЗВИТОК ЯК ПРАВОВА ОСНОВА ЕКОЛОГІЧНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

УДК 346.548:349.6

<https://doi.org/10.32849/2409-9201.2020.20.30>

Попович Т. Г.,

кандидат юридичних наук, учений секретар НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

Popovych T. Supporting development as a legal basis for ecological economic relations

In the context of social crises, ever louder are calls for reducing the rate of economic development, the transition to a sustainable development, rational use of non-renewable natural resources and creation of favorable conditions for the protection of renewable resource. In countries, where poverty has not yet created a social crisis, environmental hazards and threats to human life are the risk factors.

Now we should talk about ecology, environmental and human security not from the point of view of the natural sciences, but by incorporating these ideas into economy and law. Ecological balance of the planet Earth can be created only through rational and effective management structures in social and economic sectors.

It is not a question of a compromise type of greening started in the 1960s, the essence of which is in environmental components existing solely for industrial needs, with the application of the principle of payment for them. The situation is further complicated by the fact that greening of this type is based on the status quo of the preference to private property over the public interest.

In September 2015 the 70th Session of the UN General Assembly in New York hosted the UN Summit, which outlined a new vision for development by 2030 and defined 17 Supportive Development Goals. Supportive development ideology aims at combining elements such as economic development, income growth and the welfare of people, especially poverty reduction and, of course, ecologization of all spheres of life.

It is proposed to be guided by the threefold concept of sustainable ecological, socio-economic development, although it should be noted that this concept cannot be implemented without proper legal regulation of environmental issues in conducting economic activities from the level of small communities to the level of big business.

This requires proper organization of legal work on the part of the state for the education of legal culture of an individual, a member of community, business, part of the collective forms of social organization and so on.

Keywords: goals of supportive development, greening of economy, legal work, legal culture, consumer use of natural resources, biodiversity, norms of use of natural resources, principle of payment for use of natural resources.